

ئىزوپ مەسەللىرى

بۆرە بىلەن لەيلەك

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

بۆرە بىلەن لەيلەك

ئاپتورى: ئىزوپ (يۇنان)
تەرجىمە قىلغۇچى: ئالمىجان ئازات

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

狼和鹤/(古希腊)伊索著;阿里木江·阿扎提译. 乌鲁木齐:新疆人民出版社, 2003.9 (2007.3 重印)

(伊索寓言选)

据沈阳出版社2000年6月第1版2001年3月第2次印刷本选译

ISBN 978 - 7 - 228 - 08336-7

I. 狼... II. ①伊...②阿... III. 寓言—作品集—古希腊—维吾尔语 (中国少数民族语言)

IV. I545.74

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2003)第085820号

责任编辑: 艾合买提·伊明
责任校对: 塞娜瓦尔·伊不拉音
封面设计: 艾克白尔·萨力

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐解放南路348号 邮编: 830001)

新疆新华书店发行

新疆新华印刷二厂印刷

787×1092毫米 32开本 1.5印张

2003年9月第1版 2007年3月第2次印刷

印数: 5,001—10,000

ISBN 978-7-228-08336-7 定价2.50元

بۇ كىتاب شىنجاڭ نەشرىياتىنىڭ 2000 - يىلى 6 - ئاي 1 -
نەشرى، 2001 - يىلى 3 - ئاي 2 - باسمىغا ئاساسەن تاللاپ تەرجىمە
مەۋە نەشر قىلىندى.

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل كوررېكتورى: سەنەۋەر ئىبراھىم
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: ئەكبەر سالىھ

بۆرە بىلەن لەيلەك

ئاپتورى: ئىزوپ (يۇنان)
تەرجىمە قىلغۇچى: ئالىمجان ئازات

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 No)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1092×787 مىللىمېتىر 1/32

باسما تاۋىقى: 1.5

2003 - يىلى 9 - ئاي 1 - نەشرى

2007 - يىلى 3 - ئاي 2 - بېسىلىشى

تراژى: 5,001—10,000

ISBN 978-7-228-08336-7

باھاسى: 2.50 يۈەن

بېخىل

بىر بېخىل ئادەم ئۆي بىساتلىرىنى سېتىپ
بىر كالىك ئالتۇنغا ئايلاندۇرۇۋاپتۇ - دە ، ئۇنى
تامنىڭ ئۇلىغا كۆمۈپ قويۇپتۇ ھەمدە كۈندە بىر
قېتىم يوقلاپ تۇرۇپتۇ . ئۇنىڭ بۇ ھەرىكىتى بىر
رىنىڭ دىققىتىنى قوزغاپ قويۇپتۇ ، ئۇ ئادەم
ھەقىقىي ئەھۋالىنى بىلىۋالغاندىن كېيىن ، پايلاپ
تۇرۇپ ئالتۇننى ئوغرىلاپ كېتىپتۇ . ھېلىقى
بېخىل ئالتۇننىڭ يوقالغانلىقىنى كۆرۈپ نالە -
پەرياد قىپتۇ . بۇنى كۆرگەن قوشنىسى ئۇنىڭغا
تەسەللى بېرىپ : « ئالتۇننى ئۇ يەرگە كۆمۈپ
قويسىڭىز تاشتىن نېمە پەرقى ، بىر تاشنى ئال -
تۇن ئورنىدا ئۇ يەرگە قايتا كۆمۈپ قويسىڭىزلا
ئىش پۈتمەسمىدى ؟ ! » دەپتۇ .

خوراز ۋە گۆھەر

بىر خوراز ئۆزى بىلەن مېكىيانغا ئوزۇقلۇق
ئىزدەش ئۈچۈن يەرنى تىلغاپ يۈرۈپ، ئويلىمىدە.
غان يەردىن بىر دانە گۆھەرنى تېپىۋاپتۇ ھەمدە
گۆھەرگە مۇنداق دەپتۇ: « سېنى ئادەملەر تېپىدە.
ۋالغان بولسا خۇشاللىقتىن بېشى كۆككە يەت.
كەن بولاتتى، لېكىن مەن ئۈچۈن سەن بىر ئەر.
زىمەس نەرسە، دۇنيادىكى بارلىق گۆھەرنى يىغە.
سىمۇ، مېنىڭ نەزىرىمدە بىر تال باشاقچە.
لىك بولمايدۇ. »

قارلىغاچ بىلەن قاغا

چىرايلىق قارلىغاچ بىلەن قاپقارا قاغا « قاي-
سىمىزنىڭ پەيلىرى چىرايلىق » دېگەن مەسىلە
ئۈستىدە تالىشىپ قاپتۇ . تالىشىپ بىر يەرگە
بارغاندا ، قاغا خۇلاسىلەپ مۇنداق دەپتۇ : « باھاردا
سېنىڭ پەيلىرىڭ ھەقىقەتەن چىرايلىق كۆرۈ-
نىدۇ . لېكىن ، مەن مۇشۇ پەيلىرىم بىلەن قەھ-
رىتان قىش كۈنلىرىنى ئىسسىققىنا ئۆتكۈزە-
لەيمەن . »

ئىت ۋە شولا

بىر ئىت ئاغزىدا گۆش چىشلىگىنىچە كۆۋ-
رۈكتىن ئۆتمەكچى بولۇپتۇ ھەمدە پەسكە قاراپ ،
ئۆزىنىڭ سۇدىكى شولىسىنى كۆرۈپ قاپتۇ . ئۇ
سۇدىكى ئىت چىشلىۋالغان گۆشنىڭ ئۆزىنىڭ-
كىدىن يوغان ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ ، ئاغزىدىكى
گۆشنى سۇغا تاشلىۋېتىپتۇ - دە ، ھېلىقى يوغان
گۆشنى تارتىۋېلىش ئۈچۈن ئۆزىنى پەسكە ئې-
تىپتۇ . نەتىجىدە ، سۇدىكى ھېلىقى شولىمۇ ،
ئىتنىڭ ئاغزىدىن چۈشۈپ كەتكەن گۆشمۇ بىراقلا
غايىب بولۇپتۇ .

كالا ۋە ھارۋا ئوقى

بىر قېرى كالا شېغىللىق سەھرا يولىدا
ئۈستىگە لىق يۈك بېسىلغان ھارۋىنى تارتىپ
كېتىۋاتقانىكەن. ھارۋىنىڭ ئوقى توختىماي غە-
چىرلاۋېرىپتۇ. كالا كەينىگە بۇرۇلۇپ ئۇنىڭغا:
— بار جاپانى مەن تارتىۋاتسام، سەن نېمىگە
زارلايسەن، — دەپتۇ.

قوي ، ئۆچكە ۋە چوشقا

قوي ، ئۆچكە ، چوشقا ئۈچى بىر قوتاندا تۇردى.
 دىكەن . بىر كۈنى ، مالچى كىرىپ چوشقىنى
 تۇتقاندىن ، چوشقا جېنىنىڭ بارىچە تىرىكە-
 شىپتۇ ھەم چىرقىراپ كېتىپتۇ . بۇنىڭدىن
 كەيپى ئۇچقان قوي بىلەن ئۆچكە : «ئۇ بىزنىمۇ
 دائىم تۇتىدۇ ، لېكىن بىز ئەزەلدىن چىرقىرى-
 مايمىز ، بۇ چوشقا بەكلا ئاشۇرۇۋەتتىغۇ ! » دې-
 يىشىپتۇ . چوشقا تىرىكەشۋېتىپ ئۇلارغا مۇن-
 داق دەپتۇ : «ئۇنىڭ سىلەرنى تۇتۇشى بىلەن مېنى
 تۇتۇشى باشقا - باشقا ئىش ، ئۇ سىلەرنى يۇ-
 ڭۇڭلارنى قىرقىش ۋە سۈتۈڭلارنى سېغىۋېلىش
 ئۈچۈن تۇتىدۇ ، مېنى بولسا جېنىمنى ئېلىش
 ئۈچۈن تۇتىدۇ ! »

بۆرە بىلەن لەيلەك

گېلىغا بىر تال سۆڭەك تۇرۇپ قالغان بۆرە لەيلەككە: « ئۇزۇن تۇمشۇقۇڭ بىلەن گېلىمدىكى سۆڭەكنى چىقىرىۋەتسەڭ، ساڭا يۇقىرى ھەق بېرىمەن » دەپتۇ. لەيلەك سۆڭەكنى ئېلىۋەتكەندىن كېيىن، بۆرىدىن ھەق تەلەپ قىپتىكەن، بۆرە سوغۇققىنا ھىجىيىپ تۇرۇپ:

— ئىشىڭنى قىل! بېشىڭنىڭ ئاغزىمدىن ساق چىققىنىنىڭ ئۆزىلا ئەڭ يۇقىرى ھەق، — دەپتۇ.

شەمشاد بىلەن تىكەن

شەمشاد يېنىدىكى تىكەننى ياراتماي:

— سېنى ھېچنېمىگە ئىشلەتكىلى بولماي.

تىكەن، مەن بولسام ئۆي — ئىمارەت ۋە ھەر خىل

نەرسىلەرنى ياساشتا تازا ئەسقاتمەن، — دەپتۇ.

تىكەن ئۇنىڭ گەپلىرىنى پىسەنتىگە ئالماي:

— ۋاي بىچارە شەمشاد، سەن پالتا بىلەن

ھەرىنىڭ ئازابىنى تارتقان چېغىڭدا « ئىست،

تىكەن بولۇپ قالسامچۇ » دېمەي قالمايسەن، —

دەپتۇ.

ئىزى مەسلىرى

چاشقان بىلەن بۇقا

چاشقان بۇقىنى قاتتىق چىشلىۋاپتۇ. غەزەپ-
لەنگەن بۇقا ئۇنىڭدىن ھېساب ئالماقچى بولغا-
نكەن، چاشقان بىر كامارغا قېچىپ كىرىۋاپتۇ.
بۇقا مۈڭگۈزى بىلەن كامارنى كولاۋىرىپ ھېرىپ
كېتىپتۇ - دە، جايدىلا يېتىپ ئارام ئاپتۇ. شۇ
ئارىلىقتا چاشقان چىقىپ ئۇنى يەنە بىر قېتىم
چىشلىۋاپتۇ ھەمدە يەنە ھېلىقى كامارغا كىرد-
ۋاپتۇ. بۇقا ئاغرىققا چىدماي مۆرەپ كېتىپتۇ،
چاشقانغا ھېچقانداق ئامال قىلالماپتۇ. كامارنىڭ
ئىچىدىكى چاشقان ئۇنىڭغا: «بىلىپ قوي، كۈچ
بىلەنلا ئىش پۈتمەيدۇ، بەزى چاغلاردا ئاجىزلار-
نىڭمۇ ئۆزىگە خاس كارامىتى بولىدۇ» دەپتۇ.

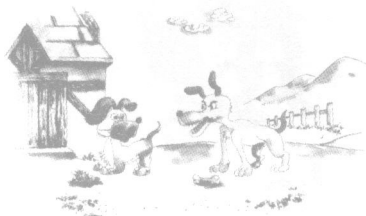

ئوۋ ئىتى بىلەن ئۆي ئىتى

بىر ئادەم ئىككى ئىت بېقىپ ، بىرىنى ئوۋچىلىققا ساپتۇ ، يەنە بىرىنى ئۆي ساقلاشقا قويۇپتۇ . ئوۋچى ھەر قېتىم نېمە ئوۋلاپ كەلسە ، ئۇنىڭ بىر قىسمىنى ئۆيىگە قارايدىغان ئىتقا بۆلۈپ بېرىدىكەن ، ئوۋ ئىتىغا بولسا ئازراقلا بېرىپ قويىدىكەن . بۇنىڭغا قورسىقى كۆپكەن ئوۋ ئىتى ئۆي ئىتىنى ئەيىبلەپ :

— مەن ھەر قېتىم ئوۋغا چىقىپ ھازىرغىچە جاپا چېكىۋاتىمەن ، سەن بولساڭ ئۆيدە بىكار يېتىپ ھۇزۇر سۈرۈۋاتىسەن ، بۇ ئادىللىق بولمىدى! — دەپتۇ . ئۆي ئىتى قۇيرۇقىنى شىپ-پاڭلىتىپ تۇرۇپ :

— مېنى ئەيىبلىگۈچە بېرىپ خوجايىمنى ئەيىبلە! بۇلارنىڭ ھەممىسىگە شۇ سەۋەبچى ، — دەپتۇ .

توز بىلەن تۇرنا

توز تۇرنىنىڭ پەيلىرىنى ياراتماي:

— مېنىڭ پەيلىرىم ئالتۇن بېزەكلەردەك

كۆزنى قاماشتۇرىدۇ، سېنىڭ پەيلىرىڭ بولسا

بەك كۆرۈمسىزكەن، — دەپتۇ.

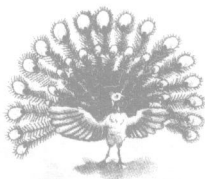
تۇرنا:

— قېنى سېلىشتۇرۇپ باقايلى، مەن ئاس-

ماندا پەرۋاز قىلىپ ناخشا ئېيتالايمەن، سەن

بولساڭ توخۇغا ئوخشاش يەردە ئۆمىلەپ يۈر-

سەنغۇ! — دەپتۇ.

پاشا بىلەن بۇقا

پاشا بۇقىنىڭ مۈڭگۈزىگە قونۇۋېلىپ ئۇزاق-
قىچە قوزغالماپتۇ. بىر چاغدا ئۇ ئۇچۇپ
كەتمەكچى بولۇپ، بۇقىدىن:

— مەن كېتەيمۇ، كەتمەيمۇ؟ — دەپ
سورايتۇ.

بۇقا ئېرەنسز ھالدا ئۇنىڭغا:

— مەن سېنىڭ كەلگىنىڭنى تۇيىمىغان
تۇرسام، كەتسەڭ — كەتمىسەڭ مەن ئۇچۇن
بەربىر ئەمەسمۇ! — دەپتۇ.

ئىزىپ مىساللىرى

12

ئەتىرگۈل ۋە توزۇماس گۈل

ئەتىرگۈل بىلەن توزۇماس گۈل ناھايىتى ئىد-
ناق قوشنىلاردىن ئىكەن. توزۇماس گۈل بىر-
كۈنى ئەتىرگۈلگە:

— سېنىڭ گۈزەل تۇرقۇڭغا بەكمۇ زوقۇم
كېلىدۇ، سەن تەڭرىنىڭ ئەتىۋارلىق گۈلى،
ئىنسانلار ئارىسىدىكى مۇھەببەتنىڭ سىمۋو-
لى، — دېگەنكەن، ئەتىرگۈل جاۋابەن مۇنداق
دەپتۇ:

— مېنىڭ گۈزەللىكىم چەكلىك، بىرلا
توزۇسام يوق بولىمەن، لېكىن سەن مەڭگۈ تو-
زۇماي ياشىرىپ تۇرىسەن، شۇڭا ھەممىنىڭ
زوقىنى تارتىشقا تېگىشلىكى ئەسلىي سەن!

